

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Vacantverklaring van 1 functie van bestuursrechter bij het Handhavingscollege en het aanleggen van een wervingsreserve

Samenvatting

Op 31 juli 2022 is een bestuursrechter op rust gesteld als effectieve bestuursrechter bij het Handhavingscollege.

De Vlaamse Regering beslist daarom om 1 functie van bestuursrechter bij het Handhavingscollege vacant te verklaren en een wervingsreserve aan te leggen met de geschikt bevonden kandidaten voor de duur van 3 jaar.

Deze vervanging garandeert het behoud van de huidige kwaliteit en snelheid van de rechtspraak bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Bestuursrechtspraak (beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie)

Beleidsdoelstelling:

Zie Regeerakkoord 2019-2024:

“Ook de Vlaamse bestuursrechtscolleges, die administratief ressorteren onder de Dienst voor de Bestuursrechtcolleges (DBRC), vormen een belangrijke hoeksteen van onze Vlaamse rechtsstaat. De Vlaamse minister bevoegd voor Justitie en Handhaving zorgt ervoor dat de organisatie van en de procedures voor deze bestuursrechtscolleges verder worden geprofessionaliseerd.”

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Inspectie van Financiën bracht op 4 juli 2023 een gunstig advies uit. Het akkoord van de Minister voor Begrotingszaken is niet vereist.

2. INHOUD

A. SITUERING

1. Vacantverklaring functie van bestuursrechter bij het HHC

De Raad voor Vergunningsbetwistingen (kortweg RvVb) is een onafhankelijk Vlaams bestuursrechtcollege dat beroepen behandelt over in het Vlaamse Gewest verleende of geweigerde omgevingsvergunningen, registratiebeslissingen en onteigeningen.

In het kader van de handhaving van de omgevingsvergunning behandelt het Handhavingscollege (kortweg HHC) de beroepen tegen beslissingen in laatste aanleg over bestuurlijke geldboetes, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming.

Met het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtcolleges is de Dienst van de Bestuursrechtcolleges (kortweg DBRC) opgericht.

Het DBRC-decreet heeft als doelstelling drie onafhankelijke Vlaamse bestuursrechtcolleges (de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Handhavingscollege en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen) nauwer te laten samenwerken en richt daartoe de DBRC op als dienst die inhoudelijk en administratief deze bestuursrechtcolleges overkoepelt en ondersteunt, om zo te komen tot een efficiënt, daadkrachtig en tegelijkertijd kostenbesparend geheel.

De DBRC zorgt voor een flexibele en efficiënte ondersteuning van de rechtcolleges, met het oog op het garanderen, binnen een redelijke termijn, van een effectieve en kwaliteitsvolle rechtsbescherming.

Op dit ogenblik zijn er tien bestuursrechters benoemd in de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Bij het Handhavingscollege zijn thans twee bestuursrechters benoemd. Deze bestuursrechters van het Handhavingscollege worden door de Eerste Voorzitter van de DBRC ook deeltijds ter beschikking gesteld van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De heer Marc Van Asch was de derde bestuursrechter bij het Handhavingscollege. Ook hij werd door de Eerste Voorzitter van de DBRC deeltijds ter beschikking gesteld van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Hij is evenwel op 31 juli 2022 op rust gesteld. De procedure tot opruistelling wordt geregeld door artikel 53 van het DBRC-decreet.

Daarnaast breiden op korte termijn ingevolge de voorziene implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving ook de bevoegdheden van het Handhavingscollege uit, waardoor ook daar de instroom aan beroepen in de toekomst zal stijgen.

De onderliggende doelstelling hierbij is de integratie en harmonisatie van de jurisdictionele procedures op het gebied van bestuurlijke handhaving. Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving beoogt

daarom een algemeen juridisch kader voor de handhaving van Vlaamse regelgeving vast te stellen. Via de implementatie ervan binnen diverse Vlaamse beleidsdomeinen leidt dit Kaderdecreet tot een gelijkschakeling van de Vlaamse handhavingsregels. Het Kaderdecreet stroomlijnt ook de jurisdictionele handhavingprocedures door het Handhavingscollege op algemene wijze bevoegd te maken voor alle rechterlijke beroepen ten aanzien van sanctie-, beveiligings- en herstelbeslissingen die kaderen binnen de sectoren waarvoor het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van toepassing wordt verklaard via de techniek van implementatiedecreten.

De inwerkingtreding van deze regelgeving wordt bepaald door de Vlaamse Regering maar wordt in beginsel ook voorzien voor het einde van deze legislatuur in 2024.

Deze vervanging is dus noodzakelijk om de huidige kwaliteit en snelheid van de rechtspraak te garanderen en de doorlooptijden (ook met betrekking tot vergunningsbetwistingen in het omgevingsrecht) aan te houden.

Artikel 5, tweede lid, DBRC-Decreet maakt het tenslotte mogelijk dat, mocht de goede werking van het Handhavingscollege respectievelijk de Raad voor Vergunningsbetwistingen dat behoeven, de eerste voorzitter van de Dienst van de Bestuursrechtscollege een bestuursrechter van het ene bestuursrechtscollege ter beschikking kan stellen van het andere bestuursrechtscollege.

2. Wervingsreserve

De selectieprocedure voor de benoeming van een bestuursrechter beoogt eveneens het aanleggen van een wervingsreserve met de andere geslaagde kandidaten, zodat de onmiddellijke benoeming van een bestuursrechter mogelijk is bij :

- een onverwachte vermindering van de personeelsbeschikbaarheid van één of meer bestuursrechters (bijvoorbeeld wegens langdurige afwezigheid);
- een vermindering van het personeelsaantal bij de bestuursrechters (bijvoorbeeld door pensionering of andere uitstroom);
- een eventuele volgende verhoging van het aantal bestuursrechters (bijvoorbeeld bij uitbreiding van bevoegdheden).

Anders is er een onmiddellijke, niet gewenste, impact op de doorlooptijden van de dossiers (namelijk de verlenging ervan), al is het maar omdat het organiseren van een selectie voor één of meer bestuursrechters, vanaf de voorbereiding van de beslissing van de Vlaamse Regering voor het openstellen van een vacature tot en met de eigenlijke indiensttreding, gelet op de voorbije ervaringen, 8 tot 12 maanden in beslag nemen.

Het aanleggen van een wervingsreserve getuigt eveneens van zorgvuldig beleid omdat de budgettaire kostprijs en tijdsinvestering van een bijkomende selectieprocedure vermeden wordt. Gevolg geven aan de suggestie in het advies van de Inspectie van Financiën wordt de duurtijd van de werfreserve verhoogd van 2 jaar naar 3 jaar.

Een werfreserve (van 2 jaar) werd ook aangelegd bij een vorige selectieprocedure voor bestuursrechters in 2015 (Besluit van 9 oktober 2015 de Vlaamse Regering houdende benoeming van twee effectieve bestuursrechters bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en betreffende de rangschikking van de geschikt bevonden kandidaten in een wervingsreserve voor de duur van 2 jaar). Bij meer recentere selectieprocedures, in 2020 en 2021, waren er geen kandidaten om een wervingsreserve aan te leggen.

De Vlaamse Regering kan ook beslissen om de termijn van de werfreserve te verlengen.

B. DECRETAAL VASTGELEGDE SELECTIE- EN BENOEMINGSPROCEDURE (ART. 49 T.E.M. 51 DBRC-DECREET)

De Vlaamse Regering benoemt de effectieve bestuursrechters bij een Vlaams bestuursrechtcollege voor het leven, op voordracht van de algemene vergadering van de DBRC.

De effectieve bestuursrechters voldoen minstens aan de volgende benoemingsvoorwaarden:

- 1° houder zijn van het diploma van licentiaat of master in de rechten;
- 2° een grondige kennis hebben van en minstens tien jaar nuttige ervaring hebben in de domeinen van het Vlaamse recht inzake ruimtelijke ordening en van het Vlaamse milieurecht;
- 3° een grondige kennis hebben van procesvoering en rechtsbescherming in bestuurlijke of rechterlijke aangelegenheden,
- 4° een grondige kennis hebben van het Vlaams onteigeningsrecht.

De Vlaamse Regering verklaart de functie van bestuursrechter vacant.

De kandidaten worden geselecteerd door een selectiecommissie. De selectie beoogt de bekwaamheid, die vereist is voor de uitoefening van het ambt van bestuursrechter, te beoordelen, met bijzondere aandacht voor de specifieke bevoegdheden van het Handhavingscollege. De algemene vergadering van de DBRC bepaalt de samenstelling van de selectiecommissie. De selectiecommissie stelt het programma van de selectieproef vast en legt dat ter bekrachtiging voor aan de algemene vergadering van de DBRC.

De algemene vergadering van de DBRC brengt op grond van de beoordeling van de kandidaten een gemotiveerde voordracht uit aan de Vlaamse Regering, nadat ze de respectieve aanspraken en verdiensten van de kandidaten, die geslaagd zijn voor de selectieproef, heeft vergeleken, aangevuld met een interview met de batig gerangschikte kandidaten.

De bestuursrechters nemen hun ambt op nadat ze in handen van de bevoegde Vlaamse minister de volgende eed hebben afgelegd: "Ik zweer de verplichtingen van mijn ambt na te komen".

Het ambt van effectief bestuursrechter wordt voltijds uitgeoefend.

Het ambt van effectief bestuursrechter is onverenigbaar met de uitoefening van om het even welke andere bezoldigde activiteit of functie of mandaat. De algemene vergadering van de DBRC kan de uitoefening van bepaalde activiteiten, functies of mandaten toestaan of de toestemming opheffen.

Het ambt van effectief bestuursrechter is onverenigbaar met elke activiteit die de bestuursrechter zelf, of via een tussenpersoon, verricht en waardoor ofwel:

- 1° de functieplichten niet kunnen worden vervuld;
- 2° de waardigheid van de functie in het gedrang komt en/of het vertrouwen van het publiek in de dienst wordt aangetast;
- 3° de eigen onafhankelijkheid wordt aangetast;

4° een conflict tussen tegenstrijdige belangen ontstaat.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De bestuursrechters worden verloond via de personeelskredieten van de DBRC.

Op begrotingsartikel SDO-1SAE2ZZ-LO zijn er voldoende beschikbare recurrente kredieten om deze loonkost op te vangen, ook in de wetenschap dat dit om een vervanging gaat van een op rust gestelde bestuursrechter door (wellicht) een bestuursrechter met minder anciënniteit en dus een lagere budgettaire loonkost.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De vacature betreft een vervanging van een effectieve bestuursrechter die op rust gesteld is. Het gaat niet om een bijkomende aanwerving, noch heeft dit een (negatieve) impact op de personeelsbesparingen.

De goedkeuring van deze nota heeft dus niet tot gevolg dat het personeelsbestand van de DBRC en/of het kader aan bestuursrechters, benoemd bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege, wordt uitgebreid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De voorgestelde vacantverklaring van de functie van bestuursrechter heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schuld en ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De voorgestelde vacantverklaring van de functie van bestuursrechter heeft geen strategisch belang en moet dus niet voorgelegd worden aan een strategische adviesraad.

De voorgestelde vacantverklaring van de functie van bestuursrechter heeft geen reglementair karakter en moet dus niet voor advies voorgelegd te worden aan de Raad van State, afdeling wetgeving.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering :

- 1° beslist 1 functie van bestuursrechter bij het Handhavingscollege vacant te verklaren en een wervingsreserve aan te leggen met de geschikt bevonden kandidaten voor de duur van 3 jaar;
- 2° machtigt de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme de vacature bekend te maken in het Belgisch Staatsblad en in andere media via de bijgevoegde oproep tot kandidaatstelling.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR